

Peerreview

31 januari 2024 – 1 februari 2024

Bachelor of Arts in de

AUDIOVISUELE KUNSTEN

EN

Master of Arts in de

AUDIOVISUELE KUNSTEN

RITCS®

Royal Institute for
Theatre, Cinema
& Sound

Datum bezoek

31 januari 2024 – 1 februari 2024

Panelleden

Axel Znamensky (Master Musical, Koninklijk Conservatorium Brussel), student

Doreen Boonekamp (Bestuurder-adviseur in de culturele en creatieve sector), lid

Robbrecht Desmet (Filmmaker en fotograaf; Opleidingscoördinator departement Film aan Luca School of Arts in Brussel), lid

Gerda Cammaer (Full professor Image Arts en programmadirecteur Film studies, Toronto Metropolitan University, Canada), voorzitter

Secretaris

Stefanie Van der Jeugt (Beleidsadviseur kwaliteitszorg, VLUHR KZ)

BEOORDELING¹

Het peerreviewpanel beoordeelt de kwaliteit van de academische **Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten**, inclusief de afstudeerrichtingen **Schrijven, Regie, Productie, Cinematografie, Sound design, Editing, Animatiefilm** en **Radio** als **VOLDOENDE**.

Het peerreviewpanel beoordeelt de kwaliteit van de academische **Master of Arts in de audiovisuele kunsten**, inclusief de afstudeerrichtingen **Schrijven, Regie, Productie, Cinematografie, Sound design, Editing, Animatiefilm** en **Radio** als **VOLDOENDE**.

Het panel heeft vastgesteld dat in de opleidingen een goede kwaliteitscultuur aanwezig is. In het opleidingsteam is een goede overleg- en samenwerkingscultuur geïnstalleerd, wat de gedragenheid van beslissingen verhoogt en waarbij de afstudeerrichtingen elkaar verrijken en versterken. Voorts beschikken de opleidingen over formele en informele kanalen om de input en feedback van de stakeholders systematisch en/of gaandeweg te verzamelen. De opleidingen en de docenten tonen zich als heel zelfkritisch en doen de nodige bijstellingen om een antwoord te bieden op wat leeft bij de docenten, de studenten, het werkveld en in het vakgebied en de kwaliteit binnen de opleidingen te borgen en verbeteren.

Kijkend naar de zes brede vragen meent het panel dat de opleidingen voor elke brede vraag voldoende kwaliteitsgaranties bieden.

De opleidingen zijn vormgegeven vanuit een heldere, gedragen, doorleefde en gezamenlijke **visie** die zichtbaar vertaald werd naar de leerresultaten, het curriculum, de leeromgeving en de evaluatie van studenten. Middels hun unieke kenmerken slagen de opleidingen er daarnaast in om zich duidelijk in het onderwijslandschap te profileren en te positioneren. Een eerste uniek kenmerk betreft de keuze om studenten op te leiden die zowel de rol van autonome artiest als de rol van vakdeskundige professional aannemen. Het tweede kenmerk betreft het grote aanbod aan afstudeerrichtingen en de sterke interdisciplinaire samenwerking tussen deze afstudeerrichtingen.

De **leerresultaten** van de bachelor- en masteropleiding tonen het opleidingsspecifieke karakter en situeren zich op de bijpassende niveaus van de Vlaamse kwalificatiestructuur (respectievelijk niveau 6 en 7). De leerresultaten weerspiegelen zowel de academische oriëntatie van de opleidingen als hun sterke gerichtheid op het werkveld.

In academiejaar 2018-2019 kenden de bachelor- en masteropleiding een grondige **herstructurering en curriculumhervorming** omwille van de snelle evoluties in de audiovisuele sector: drie afstudeerrichtingen bleven min of meer behouden, vijf nieuwe afstudeerrichtingen werden geïntroduceerd. De nieuwe curricula werden gefaseerd uitgerold, met de eerste afstuderende masterstudenten in academiejaar 2021-2022. Naar aanleiding van hun feedback heeft de masteropleiding de curricula van de afstudeerrichtingen opnieuw onder de loep genomen en herdacht, wat zal leiden tot de invoering van nieuwe curricula in academiejaar 2024-2025. De huidige curricula van de bacheloropleidingen kennen algeheel een goede opbouw met duidelijke leerlijnen. De nieuwe curricula van de masteropleiding zijn veelbelovend en bieden een sterk antwoord op problemen die de studenten in de huidige masteropleiding hebben ervaren en op lacunes die in de huidige curricula werden opgemerkt. De curricula van de opleidingen omvatten een duidelijke gemeenschappelijke stam, alsook een ruim aanbod aan opleidingsonderdelen specifiek voor de afstudeerrichtingen waarmee de opleidingen voldoende

¹ De bevindingen in dit rapport – evenals de sterke punten, verbeterpunten en aanbevelingen – zijn van toepassing op de bachelor- en masteropleiding met inbegrip van de afstudeerrichtingen, tenzij expliciet anders vermeld.

diepgang in de gekozen afstudeerrichtingen creëren. Vermeldenswaardig is tot slot dat de opleidingen met de invoering van de nieuwe curricula in 2018-2019 belangrijke en grote stappen hebben gezet om het academische gehalte van haar programma's te versterken en daaropvolgend de academische doelstellingen te realiseren. De gemeenschappelijke stamvakken in de bacheloropleiding stimuleren een kritische attitude bij de studenten en doelstellingen rond onderzoek werden structureel ingebed in de opleidingsonderdelen Individueel artistiek onderzoek. Zo bereidt de bacheloropleiding studenten voor op het maken van een masterproef in de masteropleiding.

De opleidingen creëren een veilige en krachtige **leeromgeving**, gekenmerkt door een goede begeleiding en opvolging van studenten en een grote aandacht voor het mentale welzijn van de studenten. Ook beschikken de opleidingen over up-to-date leermaterialen en een professionele infrastructuur met een groot aanbod aan technische faciliteiten voor alle afstudeerrichtingen. Het opleidingsteam bestaat uit gemotiveerde, betrokken en competente docenten en is complementair samengesteld. Door de aanwervingen van nieuwe docenten slaagde de opleiding erin om nieuwe perspectieven en ideeën in de opleidingen binnen te brengen, wat een enorme verrijking betekent.

De **evaluatie** verloopt valide, betrouwbaar en transparant. De opleidingen tonen aandacht voor zowel proces als product in de evaluatie en de beoordeling van studenten komt intersubjectief en interdisciplinair tot stand op basis van vastgelegde gedrags- en evaluatiecriteria. Het jury-systeem is doordacht uitgebouwd binnen de opleidingen. De opleidingen zijn er zich evenwel van bewust dat de concrete evaluatie- en feedback ervaringen van studenten vooral verschillen per afstudeerrichting en nemen de nodige acties om dit te verbeteren.

Ten slotte is de **uitstroom** in de opleidingen van een goed niveau. Bachelorstudenten voelen zich goed voorbereid op de masteropleiding en de masterstudenten voelen zich klaar voor het werkveld. Het werkveld herkent en waardeert de competenties van de afgestudeerde studenten en hun unieke profiel van autonome makers die ook technisch sterk gevormd zijn in het domein van de gekozen afstudeerrichtingen.

Gezien de recente en grote transitie in de opleidingen zijn er echter ook nog verschillende verbeterpunten waargenomen. Enerzijds evolueren de afstudeerrichtingen niet altijd met dezelfde snelheid, bijvoorbeeld qua uitwerking van leermaterialen en de mate van interdisciplinaire samenwerking tussen studenten. Anderzijds zijn er verschillende aanbevelingen – die verder worden toegelicht - om bepaalde aspecten binnen de opleidingen verder te ontwikkelen en/of aan te scherpen. Het siert de opleidingen dat ze zich bewust zijn van de aanwezige verbeterpunten en dat ze op vele van deze verbeterpunten reeds actief heeft ingezet.

Het belangrijkste verbeterpunt heeft betrekking op de verdere versterking van het academische gehalte van de opleidingen. Een bredere invulling van het concept 'artistiek onderzoek' met meer aandacht voor methodologie is wenselijk, alsook een sterkere inbedding van de academische competenties in de verschillende opleidingsonderdelen. De opleiding dient eveneens op zoek te gaan naar tools om de door studenten gelopen onderzoeksprocessen meer zichtbaar te maken in de eindwerken en het academisch eindniveau van studenten transparanter af te toetsen. Hieraan gekoppeld is het tot slot raadzaam om over de afstudeerrichtingen heen meer afstemming te realiseren aangaande de wijze waarop de opleidingen het gerealiseerd eindniveau van studenten in kaart brengen en toetsen: zowel in de bacheloropleiding via de opleidingsonderdelen Individueel artistiek onderzoek, als in de masteropleiding via de masterproef.

Overige verbeterpunten zijn de doorvertaling van de brede, algemene missie en visie naar de acht afstudeerrichtingen, de uitwerking van het internationaliseringsaanbod in de curricula en de inhoudelijke revisie van de stamvakken die op heden durven te overlappen qua inhoud en voorbeelden.

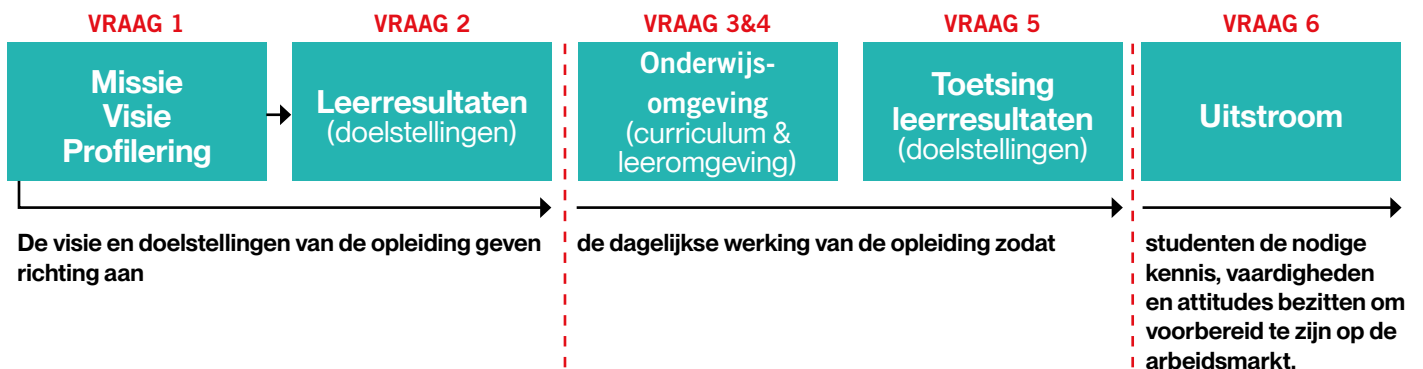
ACHTERGROND

DOEL PEERREVIEW

De peerreview bestaat uit een bezoek van een onafhankelijk panel van externe experts aan een opleiding. Via een gesprek met de opleiding gaat het panel de kwaliteit van de opleiding na. Indien noodzakelijk kan het peerreviewpanel een signaal geven aan het bestuur dat de kwaliteit van de opleiding niet aan de maat is en een herstelpaan moet opgemaakt worden.

INHOUD RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de fasen in het onderwijsproces zoals het aan EhB is vormgegeven. Via zes brede vragen wordt de kwaliteit per fase nagegaan. Deze brede vragen zijn een specifieke vertaling van de kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs² en de European Standards and Guidelines³ die focus hebben op onderwijs.

Figuur 1: Onderwijsproces EhB en brede vragen peer review

Dit rapport is een weerslag van sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten per brede vraag.

- **Sterktes** verwijzen naar goede praktijken en/of best practices in de opleiding.
- **Verbeterpunten** zijn aandachtspunten die prioritair bijgestuurd moeten worden om de nodige kwaliteit in de opleiding te bekomen of te verzekeren
- **Aanbevelingen** zijn suggesties of ideeën van het panel om sterktes verder uit te werken of adviezen om bepaalde aspecten in de opleiding te versterken.

Er is geen doorlopende tekst. De sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten worden weergegeven als opsommingen die elk voor zich spreken. De opleiding kan met de verbeterpunten en aanbevelingen meteen aan de slag en krijgt tegelijkertijd bevestiging van de goede praktijken.

2 [Codex Hoger Onderwijs](#), Hoofdstuk 9/1, Afdeling 1, Art. II. 170/1

3 [European Standards and Guideline for Quality Assurance in the European Higher Education Area](#) (ESG 2015)

BEOORDELING

Het panel geeft een eindoordeel over het geheel van de zes brede vragen en voor de gehele opleiding. Indien van toepassing, geeft het panel per afstudeerrichting of variant van de opleiding een eindbeoordeling.

De beoordeling van de peerreview gaat ervan uit dat kwaliteit van de opleiding voldoet. Het tegendeel moet omstandig onderbouwd worden.

Met een **voldoende** beoordeling bevestigt het panel dat de kwaliteit in de opleiding voldoet aan de gestelde maatschappelijke en internationale verwachtingen. De kwaliteit kan d.m.v. de toelichting bij de brede vragen worden aangetoond.

Met een **onvoldoende** beoordeling geeft het panel een signaal aan het hogeschoolbestuur dat dringende actie noodzakelijk is om de basiskwaliteit op één of meerdere vragen te garanderen.

ONDERBOUWING D.M.V. DE ZES BREDE VRAGEN

Beschikt de opleiding over een heldere, actuele en gedragen missie, visie en profilering?

STERKTES

De opleidingen steunen op de **visie die RITCS-breed geformuleerd is** en afgestemd werd met de betrokken opleidingen. Deze visie is helder, alsook gedragen en doorleefd door de opleidingsverantwoordelijken, de docenten, de studenten en het betrokken werkveld.

De opleidingen – inclusief de meeste afstudeerrichtingen – hebben een duidelijke profilering en beogen een duidelijk afstudeerprofiel. In het algemeen beogen de opleidingen studenten af te leveren die zich in het veld positioneren als **vakdeskundige professionals en autonome artiesten**. Door te werken met verschillende afstudeerrichtingen creëren de opleidingen de nodige ruimte om hun ambities in het domein van de afstudeerrichtingen te realiseren. De wijze waarop de opleidingen technische, artistieke en academische competenties combineren is alvast uniek in vergelijking met andere kunstopleidingen waar de nadruk meer ligt op het opleiden van autonome artiesten.

Stakeholders hebben een sterke waardering voor het RITCS-model, meer specifiek het interdisciplinair audiovisueel productiemodel van cinema en sound. Het **interdisciplinaire karakter** dat uitgaat van gelijkwaardigheid tussen de verschillende afstudeerrichtingen is een troef van de opleidingen en vormt een verrijking voor de studenten, de docenten en hoger filmonderwijs in Vlaanderen.

De opleidingen hebben aandacht voor de **maatschappelijke rol** die ze vervullen, middels hun inbedding in het werkveld en in Brussel. Uit het curriculum spreekt een duidelijke ambitie om de rol en de invloed van audiovisuele kunst in een breed sociaal-cultureel en maatschappelijk veld te duiden. Daarnaast wil de opleiding studenten ontwikkelen om die maatschappelijke rol mee te vervullen en hen opleiden tot autonome makers en kritische denkers. De Brusselse omgeving wordt bovendien gebruikt in lesverband en ook voor het zelfstandig werk doen studenten vaak beroep op hun aanwezigheid in de stad Brussel.

VERBETERPUNTEN

Zorg voor de verdere en geplande **doorvertaling van de brede, algemene missie en visie** naar de acht afstudeerrichtingen.

Verscherp de naamgeving van de afstudeerrichting Radio, verduidelijk het onderscheid tussen *Radio* en *Sound design* en realiseer meer samenwerkingen tussen beide afstudeerrichtingen. Communiceer duidelijk naar studenten wat de afstudeerrichting Radio concreet inhoudt, daar de huidige **naamgeving** misleidend kan zijn voor (potentiële) studenten.

Besteed in de opleidingen meer aandacht aan de **breder ontwikkelingen in het audiovisuele landschap**. Het gaat om ontwikkelingen zoals nieuwe vormen van artistieke bewegende beelden die zich buiten de filmzaal manifesteren, zoals de museale context (artist moving image), alsook om ruimtelijke ervaringen met meerdere schermen, augmented reality en de invloed van kunstmatige intelligentie. Daarnaast is het van belang om ook ontwikkelingen op het gebied van productie en zakelijke aspecten in de branche blijvend te integreren.

AANBEVELINGEN

Bouw in de afstudeerrichting Regie het huidige, strikte onderscheid tussen **fictie en docu**, zoals blijkt uit de naamgeving, verder af. Dit is namelijk een eerder artificiële scheiding die de realiteit van het werkveld niet langer weerspiegelt.

Beschikt de opleiding over een set van adequate opleidings specifieke leerresultaten en indicatoren?

STERKTES

Het opleidingsspecifieke leerresultatenkader van de bacheloropleiding omvat de domeinspecifieke leerresultaten enerzijds en twee extra opleidingsspecifieke leerresultaten anderzijds. Het leerresultatenkader dekt de DLR af, stemt overeen met **niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur** en beantwoordt aan de verwachtingen die gesteld worden vanuit het vakgebied en het werkveld.

De *masteropleiding* hanteert een opleidingsspecifiek leerresultatenkader waarin de domeinspecifieke leerresultaten herwerkt werden om er een meer internationaal karakter aan te geven. Het leerresultatenkader dekt de DLR af en stemt overeen met **niveau 7 van de Vlaamse kwalificatiestructuur** en beantwoordt aan de verwachtingen die gesteld worden vanuit het vakgebied en het werkveld.

De *bacheloropleiding* heeft de leerresultaten in academiejaar 2022-2023 – onder begeleiding van de dienst Onderwijsontwikkeling – verder vertaald naar **specifiekere subdoelen** die gemeenschappelijk zijn voor de afstudeerrichtingen, alsook naar subdoelen die eigen zijn aan de afstudeerrichtingen. De verschillende vakgroepen waren betrokken bij het proces, wat de gedragenheid van de leerdoelen ten goede komt en ervoor zorgt dat de eigenheid van de afstudeerrichtingen bewaard blijft.

De leerresultaten van de *masteropleiding* zijn geconcretiseerd in leerdoelen per opleidingsonderdeel. De leerresultaten en subdoelen van de *bacheloropleiding* zijn eveneens geconcretiseerd in leerdoelen op het niveau van de opleidingsonderdelen. De bovengenoemde **leerdoelen** zijn raadpleegbaar in de ECTS-fiches van de respectievelijke opleidingen.

De leerresultaten en leerdoelen van de *bachelor- en masteropleiding* tonen het **opleidingsspecifieke karakter** van de opleidingen en sluiten goed aan bij de missie en de visie van de opleidingen. De leerresultaten weerspiegelen zowel de academische oriëntatie van de opleidingen als hun sterke gerichtheid op het werkveld.

VERBETERPUNTEN

Maak een bewuster **onderscheid** tussen de *Bachelor- en Masteropleiding*, die momenteel door studenten als een vloeiend geheel worden ervaren, maar doch ook elk vertrekken vanuit een eigen set van leerresultaten. Schep richting studenten meer helderheid omtrent hoe de leerresultaten van de bacheloropleiding opbouwen richting de leerresultaten van de masteropleiding, zodoende studenten zelf hun leertraject beter kunnen opvolgen.

AANBEVELINGEN

Bewaak de **balans** tussen technische doelen (met focus op uitvoering en werkveld) en artistieke doelen (met focus op de autonome maker) in beide opleidingen en alle afstudeerrichtingen.

Concretiseer het extra toegevoegde leerresultaat aangaande **Brussel**, daar de huidige formulering eerder vaag en moeilijk meetbaar is. Reflecteer of Brussel in de leerresultaten zo expliciet vermeld moet worden of het eventueel kan volstaan om de Brusselse context volop in het curriculum te verwerken en te verankeren.

Stellen de inhoud en de structuur van het curriculum de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te behalen?

STERKTES

In academiejaar 2018-2019 kenden de *bachelor- en masteropleiding* een grondige **herstructurering en curriculumhervorming** omwille van de snelle evoluties in de audiovisuele sector: drie afstudeerrichtingen bleven min of meer behouden, vijf nieuwe afstudeerrichtingen werden geïntroduceerd. De nieuwe curricula werden gefaseerd uitgerold, met de eerste afstuderende masterstudenten in academiejaar 2021-2022. Naar aanleiding van hun feedback heeft de masteropleiding de curricula van de afstudeerrichtingen opnieuw onder de loep genomen en herdacht. Met de **invoering van de nieuwe curricula** in academiejaar 2024-2025 komt de masteropleiding tegemoet aan vragen en noden van de masterstudenten en creëert ze meer inhoudelijke diepgang in het programma. Uit de bovenstaande voorbeelden blijkt dat de opleidingen hun curricula regelmatig aanpassen om flexibel in te spelen op de behoeften van zowel interne als externe belanghebbenden en veranderende omstandigheden. De doorgevoerde aanpassingen hebben reeds geleid tot belangrijke **kwaliteitsverbeteringen** in de opleidingen en hun afstudeerrichtingen.

Het siert de opleidingen dat ze afstemming zoeken met de **stakeholders**, alsook durven afwijken van wat gangbaar is in het werkveld. De opleiding ambieert zo studenten op te leiden die het werkveld mee vormen en helpen veranderen, pioniers inzake gender gelijkheid en diversiteit die zowel de vorm als de inhoud van de audiovisuele kunsten mee helpen ontwikkelen (zie ook het project 'future narratives').

De huidige curricula van de bacheloropleidingen kennen algeheel een goede opbouw met **duidelijke leerlijnen**. Dankzij de leerlijnen – door het opleidingsteam ontwikkeld in academiejaar 2022-2023 – kan de opleiding helder in kaart brengen welke opleidingsonderdelen op elkaar voortbouwen en afstemming vinden omtrent de opbouw van de leerresultaten en de onderliggende doelstellingen. In de leerresultatenmatrix maken de opleidingen bovendien een zichtbare koppeling tussen de **leerresultaten** (en desgevallend de subdoelen) enerzijds en de opleidingsonderdelen binnen de curricula anderzijds.

De curricula van de opleidingen omvatten een duidelijke **gemeenschappelijke stam**, alsook een ruim aanbod aan opleidingsonderdelen specifiek voor de afstudeerrichtingen in kwestie. Op die manier creëren de opleidingen voldoende **diepgang in het domein van de afstudeerrichtingen** en slagen ze erin een afstudeerrichtingsspecifieke invulling te geven aan de leerresultaten, resulterend in de beoogde afstudeerprofielen. Studenten ervaren het geheel van de opleidingen als goed studeerbaar.

De curricula in de *bachelor- en masteropleiding* sluiten naadloos aan op de **visie** die de opleidingen uitdragen, dankzij een diversiteit aan opleidingsonderdelen waarmee de opleidingen de studenten technisch en academisch vormen.

De opleidingen hebben met de invoering van de nieuwe curricula in 2018-2019 belangrijke en grote stappen gezet om het **academische gehalte** van haar programma's te versterken en daaropvolgend de academische doelstellingen te realiseren. De gemeenschappelijke stamvakken in de bacheloropleiding stimuleren een kritische attitude bij de studenten en doelstellingen rond onderzoek werden structureel ingebed in de opleidingsonderdelen Individueel artistiek onderzoek 1, 2 en 3. Zo bereidt de bacheloropleiding studenten voor op het maken van een masterproef in de masteropleiding.

In de afstudeerrichtingen *Schrijven* en *Editing* is momenteel een **onderzoeksproject** lopende zoals bijvoorbeeld onderzoek rond transmedia voor *Schrijven* en het project 'Psychologie in de montage kamer' voor *Editing*. De opleidingen realiseren de nexus tussen onderzoek en onderwijs via de opleidingsonderdelen Interdisciplinair artistiek onderzoek (zoals bijvoorbeeld de Winter School in de bacheloropleiding, een reeks interdisciplinaire workshops rond een centraal thema dat als keuzevak gevolgd kan worden) en het Transversaal atelier (voor studenten in het tweede jaar in de bacheloropleiding), waar studenten kunnen deelnemen aan interdisciplinaire onderzoeksprojecten. De opleidingen schuiven de afstudeerrichtingen *Schrijven* en *Sound Design* naar voor als good practice, respectievelijk omwille van de goed uitgebouwde onderzoeksgroep en de lange onderzoekstraditie, alsook de mogelijkheden voor de studenten in deze afstudeerrichtingen om onderzoek te doen in plaats van een creatief project. De opleidingen ambiëren ook de andere afstudeerrichtingen meer bij het onderzoek te betrekken alsook het onderzoek meer overkoepelend in te richten.

De studenten van de afstudeerrichtingen *Schrijven*, *Regie*, *Productie*, *Cinematografie*, *Sound design* en *Editing* tonen sterke waardering voor het **interdisciplinaire karakter** van de curricula, omdat het hen instaat stelt te leren samenwerken en elkaars praktijken te verrijken.

Via verschillende bestuurs- en overlegorganen geven de opleidingen **een stem aan de studenten**. Studenten voelen zich gehoord en merken dat de opleidingen tegemoet komen aan eventuele problemen die ze aankaarten.

VERBETERPUNTEN

Bouw de **academische focus** verder uit in de curricula van de *bachelor- en masteropleiding*. Verbreed de invulling van artistiek onderzoek in de curricula, daar de opleidingen tot op heden voornamelijk focussen op onderzoekend denken, handelen en werken en blijkt dat artistiek onderzoek zich hoofdzakelijk situeert binnen de eigen praktijk van de studenten. Versterk de opleidingen – en de studenten – op methodologisch vlak. Integreer de academische aspecten van de opleidingen in de meer technische opleidingsonderdelen van de curricula, zodat studenten de aangeleerde academische concepten en methodologieën kunnen toepassen in hun praktische projecten en opdrachten.

Werk de mogelijkheden tot **internationalisering** verder uit in de curricula van de *bachelor- en masteropleiding*. Stimuleer studenten tot het opdoen van internationale ervaringen in het buitenland of via een alternatief in het curriculum van de opleidingen daar het werkveld ook internationaler karakter heeft en studenten zo volop kunnen werken aan de ontwikkeling van internationale en interculturele competenties. De uitgetekende plannen voor de nieuwe curricula in de masteropleiding zijn wat internationalisering betreft veelbelovend en vormen een eerste stap in de goede richting.

Reviseer de **stamvakken** in de *bacheloropleiding* om tussen de theoretische opleidingsonderdelen een duidelijker onderscheid aan te brengen op vlak van inhoud en om herhaling te vermijden. Herbekijk de leerinhouden, het lesmateriaal (literatuur) en varieer in de voorbeelden ter ondersteuning van de theorie. Grijp de revisie aan als kans om ook de moeilijkheidsgraad doorheen de opleidingsjaren op te bouwen.

Optimaliseer en veranker de **interdisciplinaire samenwerking** tussen de studenten van de afstudeerrichtingen *Radio* en *Animatiefilm* en de andere afstudeerrichtingen in de curricula, omdat studenten deze afstudeerrichtingen toch eerder als aparte entiteiten ervaren.

AANBEVELINGEN

Bevorder een **grotere synergie tussen theorie en praktijk** in de ateliers met als doel het realiseren van onderzoek in de audiovisuele kunsten. Deze aanpak kan helpen om de huidige scheiding tussen theorie en praktijk te overbruggen maar ook te actualiseren, met als positief gevolg dat studenten ook hun eigen artistieke praktijk kunnen verrijken.

Rol de **nieuwe curricula** van de *masteropleiding* uit in academiejaar 2024-2025 en monitor de uitrol aan de hand van de feedback van de studenten.

Stelt de leeromgeving (studiemateriaal, infrastructuur, lectoren, begeleiding) de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te behalen?

STERKTES

Het **leermateriaal** van beide opleidingen – inclusief de afstudeerrichtingen – is up-to-date. De onderwijsgevendenden leveren de nodige inspanningen om het leermateriaal actueel te houden. Studenten zijn algeheel tevreden over de kwaliteit van het leermateriaal.

De **software** waarmee de opleidingen studenten leren werken is goedgekozen en ligt in lijn met de verwachtingen van het werkveld.

De opleidingen kunnen steunen op een **professionele infrastructuur** – met een groot aanbod aan **technische faciliteiten** – voor alle afstudeerrichtingen. Op campus Dansaert zijn studio's, audio postproductiecellen, montagecellen, radio-editcellen, radiostudio's en een cinemazaal aanwezig. Studenten kunnen daarenboven audiovisueel materiaal ontlenen bij de uitleendienst van het RITCS in functie van de lessen en bijbehorende opdrachten.

De opleidingen voorzien in een **goede begeleiding en opvolging van studenten**. De docenten stellen zich zeer betrokken op en staan ten dienste van de studenten. Studenten en alumni zijn uiterst tevreden over de begeleiding die de opleiding biedt.

De opleidingen tonen veel aandacht voor het **mentale welzijn van de studenten**. Dit blijkt onder andere uit de themadag die het team gewijd heeft aan dit onderwerp om docenten te versterken in het omgaan met de diverse problematieken van studenten. Deze problematieken van studenten komen ook vaak tot uiting in het artistieke proces dat de studenten doorlopen en de artistieke producten die ze afleveren. Tevens hebben de opleidingen de ambitie om elementen van het project 'weerbare kunstenaars' van AP Hogeschool in specifieke opleidingsonderdelen te integreren.

Het is bewonderenswaardig hoe docenten een **veilige leeromgeving** creëren waarin falen toegestaan is. Zo moedigen ze studenten aan om te experimenteren en tegelijkertijd te leren van hun fouten. Studenten voelen zich daadwerkelijk veilig in deze omgeving en zijn dankbaar voor de persoonlijke en professionele groei die ze hebben ervaren door hun momenten van falen.

Een **competent en complementair opleidingsteam** geeft de opleidingen en haar afstudeerrichtingen vorm. De docenten beschikken over de nodige expertises en professionaliseren zichzelf op regelmatige basis in vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische onderwerpen. Daarnaast zijn ze actief in het werkveld en/of hebben ze contacten met dat werkveld. Voorts trekken de opleidingen extra, bijkomende expertise aan in de vorm van gastdocenten en gastsprekers.

Het opleidingsteam toont zich als **zelfkritisch** en stuurt bij waar nodig om een antwoord te bieden aan wat leeft bij de docenten, de studenten, het werkveld en in het vakgebied. De gemotiveerde, ambitieuze en passionele

houding van het opleidingsteam valt op in positieve zin. De teamleden werken hard om de opleidingen (inclusief afstudeerrichtingen) verder te ontwikkelen en uit te bouwen.

Recent hebben de opleidingen verschillende nieuwe docenten aangeworven, die ook vernieuwing in de opleiding brengen dankzij de **nieuwe perspectieven en ideeën** die zij in de opleidingen binnenbrengen. Deze vernieuwing is een verrijking voor de opleidingen en de afstudeerrichtingen en de eerste resultaten van de vernieuwing zijn reeds tastbaar.

Het opleidingsteam is **efficiënt en overzichtelijk gestructureerd** middels negen vakgroepen: een vakgroep per afstudeerrichting en een vakgroep voor de gemeenschappelijke theorievakken. Het opleidingsteam vergadert tweewekelijks, met vertegenwoordiging vanuit elke vakgroep. De docenten zijn lovend over de goede en hechte samenwerking tussen de vakgroepen en de uitwisseling die hierdoor tot stand komt. De opleidingsverantwoordelijken, vakhoofden en docenten voelen zich eveneens goed ondersteund door de opleidings- en vakgroepassistenten, alsook door het technisch personeel.

VERBETERPUNTEN

Werk de **opleidingsonderdelen uit de nieuwere afstudeerrichtingen** verder uit op canvas, waar wenselijk en mogelijk aan de hand van uniforme afspraken (zoals bijvoorbeeld voor de afstudeerrichting Productie). Momenteel zit er namelijk variatie in de uitwerking van de opleidingsonderdelen op Canvas, alsook in de mate van detail waarmee de ECTS-fiches opgesteld zijn. Het gegeven dat sommige afstudeerrichtingen een langere traditie kennen in de opleidingen speelt daarbij mogelijk een rol.

Maak studenten er blijvend attent op waar ze **academische literatuur** terug kunnen vinden: hetzij in de bibliotheek van het RITCS of in naburige bibliotheken, hetzij digitaal. Bundel de krachten met collega-instellingen en organisaties om collecties samen te voegen en uit te breiden.

Communiceer transparant over **de (bijkomende) kosten** binnen de opleidingen en maak duidelijk hoe de kosten binnen de opleidingen worden verdeeld. Ga met studenten open in gesprek over het solidariteitsprincipe dat – over de afstudeerrichtingen heen – kan toegepast worden. In de context van multidisciplinaire samenwerkingen profiteren alle studenten namelijk van gemaakte financiële investeringen, zowel kijkend naar het procesverloop als de kwaliteit van het eindproduct.

Bezorg studenten ruim op voorhand een duidelijk **lesplanning**, zodat men weet wanneer alle lessen, gastcolleges en andere activiteiten (zoals de winter school en klasuitstappen) doorgaan en studenten hun andere schoolse en buitenschoolse activiteiten hierrond kunnen plannen.

Bied meer **begeleiding en ondersteuning** aan studenten van de masteropleiding – voornamelijk in de *afstudeerrichting Cinematografie* – daar studenten en/of alumni van de richting in kwestie tijdens de peerreview hun nood hieraan hebben uitgedrukt. De verwachting van de opleiding is dat studenten zelfstandig aan de slag gaan, onder andere voor het eindwerk, en dat studenten die nood hebben aan meer begeleiding en ondersteuning hier zelf naar vragen. In de praktijk blijkt echter dat studenten de vraag naar meer begeleiding niet uit zichzelf stellen. Moedig de studenten daarom blijvend aan om hun leerproces in eigen handen te nemen en zelf ondersteuning te vragen wanneer ze dit nodig achten. Combineer dit evenwel met een betere opvolging van studenten die de hulp niet uit zichzelf vragen.

AANBEVELINGEN

Zet verder in op de **diversificatie van het personeelsteam**, een proces dat nu reeds aangevangen is. Zoek actief naar kandidaten met verschillende achtergronden, ervaringen en expertises. Zorg voor een evenwichtige samenstelling op het vlak van gender en culturele achtergrond. Trek ook meer PhD-profielen aan, alsook docenten die ervaring hebben met methodologisch onderzoek, om de academische oriëntatie van de opleiding verder te kunnen versterken.

Maak werk van de implementatie van het **portfoliosysteem** dat nu piloot draait in enkele (andere) opleidingen binnen het RICTS, zodoende de groei van studenten audiovisuele kunsten systematischer in kaart te kunnen brengen over de opleidingsjaren heen. Verken de piste om – naast docentenfeedback – ook concrete werkstukken en/of reflecties van de studenten aan het portfolio toe te voegen.

Garandeert het geheel van evaluaties binnen de opleiding dat studenten de beoogde leerresultaten hebben behaald?

STERKTES

Via de **toelatingsproeven** – bestaande uit het indienen van een dossier, een voorgesprek met drie juryleden en praktijkoefeningen – bewaken de opleidingen dat de meest geschikte studenten instromen. De opleiding communiceert tijdens de toelatingsproeven ook expliciet over het academische gehalte van de opleiding en wat de verwachtingen zijn hieromtrent. Door de juiste profielen te rekruteren is de uitval binnen de opleidingen relatief laag.

De evaluatie van de bachelor- en masterstudenten verloopt **valide** en vertrekt in beide opleidingen (inclusief alle afstudeerrichtingen) vanuit de leerresultaten, de subdoelen (in geval van de *bacheloropleiding*) en/of de leerdoelen die geformuleerd werden op het niveau van de opleidingsonderdelen.

De **jurywerking** zit reeds vanaf het eerste jaar van de *bacheloropleiding* ingebed in de werking zodat er een grote vertrouwdheid is met het gebruik van jury's. Ook werkt de opleiding in de twee eerste jaren van de *bacheloropleiding* bewust enkel met interne juryleden, ter bevordering van de veilige leeromgeving. Vanaf het derde jaar van de *bacheloropleiding* en in het laatste jaar van de *masteropleiding* bestaan de jury's uit interne en externe juryleden. De opleidingen doen grote inspanningen om de jury's zorgvuldig samen te stellen, zowel wat expertises in de jury betreft als de diversiteit in de samenstelling zodat studenten herkenningspunten terugvinden.

Middels een goed uitgedachte jurywerking verhogen de opleidingen de **betrouwbaarheid** van de evaluatie, daar de beoordeling van projecten, opdrachten en werkstukken intersubjectief tot stand komt op basis van de gedrags- en evaluatiecriteria die middels de ECTS-fiches, via informatie op Canvas en/of evaluatieformulieren **transparant** gecommuniceerd worden en gekend zijn door de studenten en de beoordelaars.

De opleidingen nemen **zowel het proces als het eindresultaat** mee in de evaluatie en streven naar een meer holistisch eindoordeel. Studenten ervaren de combinatie van proces- en productevaluatie als een bevestiging van de veilige leeromgeving die de opleidingen creëren, waarin falen toegestaan is.

Het opleidingsteam beschouwt de evaluatie en opvolging van studenten als een **gedeelde verantwoordelijkheid** en hanteert daarbij een **interdisciplinaire insteek**, wat een sterk gegeven is. De opleidingen zijn er zich daarnaast van bewust dat de concrete evaluatie- en feedbackervaringen van studenten sterk verschillen per afstudeerrichting, zoals ook door de studenten werd aangekaart in een recent focusgroepgesprek. Het stemt positief dat de opleidingen hiertoe gepaste acties ondernemen: het aanbieden van sessies voor docenten omtrent de DasArts-feedbackmethodiek, de uitwisseling omtrent evaluatie tijdens een overleg tussen vakhoofden met als doel good practices te delen, het onderzoeken van de mogelijkheden om beroep te doen op rubrics, enzovoort.

Het gebruik van **peer feedback** in de afstudeerrichting Radio werd tijdens de peerreview aangehaald als good practice (zogenoemde "radio dagen"). Tijdens een weekend met de docenten en de studenten

stellen de studenten hun eigen werk voor aan docenten en medestudenten. Docenten en medestudenten kunnen beiden feedback geven op de gepresenteerde werken. Ook in het keuze-opleidingsonderdeel Interdisciplinair onderzoek – de zogeheten winter school waarop studenten uit alle afstudeerrichtingen van de *bacheloropleiding* kunnen intekenen – tonen studenten hun werk tijdens een toonmoment en voorziet de opleiding ruimte om onderling in gesprek te gaan omtrent de getoonde werken.

VERBETERPUNTEN

Communiceer transparant over hoe elke afstudeerrichting van de *bacheloropleiding* via de opleidingsonderdelen **Individueel artistiek onderzoek (IAO)** het gerealiseerde eindniveau van studenten in kaart brengt en aftoetst. Stem de opbouw en de invulling van de opleidingsonderdelen IAO over de afstudeerrichtingen heen beter op elkaar af, met respect voor de eigenheid van elke afstudeerrichting en voortbouwend op de goede praktijken die reeds in de opleiding aanwezig zijn. Benadruk ten aanzien van studenten het belang van de opleidingsonderdelen IAO, te meer omdat de studenten en alumni van sommige afstudeerrichtingen (vb. *Schrijven* en *Animatiefilm*) tijdens de peerreview hebben aangegeven dat ze een duidelijk sluitstuk van de bacheloropleiding hebben gemist.

Faciliteer de uitwisseling van best practices binnen de *masteropleiding* met betrekking tot het **opzet en de beoordeling van de masterproeven** in de verschillende afstudeerrichtingen. Zoek samen met afstudeerrichtingen naar een meer gestroomlijnde aanpak en structuur voor de masterproeven, passend bij alle afstudeerrichtingen en rekening houdend met de unieke kenmerken van elke afstudeerrichting.

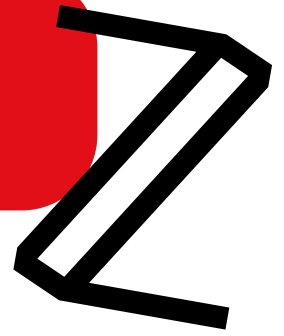
Maak beter zichtbaar hoe de opleidingen de **academische leerdoelen** aan het einde van het *bachelor- en mastertraject* aftoetsen bij respectievelijk de bachelor- en de masterstudenten. Op dit vlak zijn er grote verschillen tussen de afstudeerrichtingen, waarbij sommige afstudeerrichtingen van studenten verwachten dat ze een discursief luik of een essay schrijven en andere afstudeerrichtingen het verwerven van de academische doelen beschouwen als inherent verbonden aan de realisatie van het eindproduct, zonder dat hier achteraf een tastbare, schriftelijke neerslag geraadpleegd kan worden. Zoek en integreer tools om de gelopen onderzoeksprocessen zichtbaar te maken en te evalueren.

Onderzoek de mogelijkheden om een **herkansing** mogelijk te maken voor de opleidingsonderdelen die nu niet in aanmerking komen voor een tweede (examen)kans.

AANBEVELINGEN

Evalueer hoe de **waarde van het proces en het product** in de evaluatie van studenten wordt meegenomen, enerzijds om transparantere feedback te kunnen verschaffen aan studenten en anderzijds om meer afstemming te bekomen tussen de opleidingen en hun afstudeerrichtingen.

Beantwoorden de uitstromende studenten aan de maatschappelijke verwachtingen op professioneel vlak?

STERKTES

Studenten die afstuderen in de *bacheloropleiding* voelen zich **goed voorbereid op de masteropleiding**. De opleidingsonderdelen Individueel artistiek onderzoek vormen de aanloop naar de masterproef, die studenten zelfstandig uitwerken.

Uit de ingekeken, kwalitatieve masterproeven, die het sluitstuk vormen van de *masteropleiding*, blijkt dat studenten het **eindniveau van de masteropleiding** behalen. Enerzijds beschikken ze over de gevraagde artistieke en academische competenties, anderzijds demonstreren ze in de eindwerken de aangeleerde technische en professionele competenties.

Het werkveld herkent en waardeert de competenties van de afgestudeerde studenten en hun **unieke profiel** van autonome makers die ook technisch sterk gevormd zijn in het domein van de gekozen afstudeerrichtingen. Alumni dragen in het werkveld de RITCS-stempel. Met andere woorden, het werkveld herkent duidelijk studenten en alumni van het RITCS en zien dit ook als heel positief.

De opleidingen hebben een **goede connectie** met het werkveld (bijvoorbeeld in de context van de curriculumherzieningen), waardoor de opleidingen kunnen garanderen dat de studenten klaar zijn voor de arbeidsmarkt. De RITCS-studenten vinden vlot hun weg naar de arbeidsmarkt en worden daar positief onthaald.

De opleidingen – meer specifiek de docenten – houden een goed, eerder informeel **contact met de alumni** en nodigen regelmatig alumni uit om op te treden als gastspreker en om deel te nemen aan de jury's van de toelatingsproeven en de eindwerken.

VERBETERPUNTEN

Versterk de **academische skills** van de studenten, vooral methodologisch en academisch in de breedte, zodat zij bijvoorbeeld makkelijker kunnen doorstromen richting een PhD-traject.

AANBEVELINGEN

Onderzoek op welke manieren de opleidingen – en de afstudeerrichtingen – nog meer een **motor voor vernieuwing** kunnen zijn, bijvoorbeeld door bevindingen van de onderzoeksateliers actief te delen met het werkveld.

G

P

A

RITCS®
Royal Institute for
Theatre, Cinema
& Sound